

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

०८८-४१३०८३ ०८८-४१३०६५
daorukumeast@moha.gov.np
daorukumeast76@gmail.com
daorukumeast.moha.gov.np

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

रुकुमकोट, रुकुमपूर्व

प.सं.: २०७७/०७८

च.नं.: १७७५

मिति: २०७७/१२/२३

विषय: मनसुन आपतकालिन कार्ययोजना २०७८/७९ पठाइएको सम्बन्धमा ।

श्री गृह मन्त्रालय,
विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य शाखा,
सिंहदरवार, काठमाडौं ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०७७/१२/२३ गते बसेको जिल्ला विपद् व्यवस्था समितिबाट पारित भएको मनसुन आपतकालीन कार्ययोजना २०७८/७९ यसै पत्र साथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

रविन्द्र बुढा क्षेत्री
सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी

रकुम पूर्व जिल्लाको मनसुन आपत्कालीन कार्ययोजना, २०७८/७९

वि.प्र.द.सिस्ने
जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रकुम पूर्व

जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रकुम पूर्व

अध्यक्ष श्री राजकुमार राई

अध्यक्ष सिस्ने गाउँपालिका, रकुम पूर्व

सदस्य श्री नन्दलाल शर्मा

प्रतिनिधि, नेकपा (एमाले)

सदस्य श्री कृष्ण रेग्मी

प्रतिनिधि, नेकपा(माओवादी केन्द्र)

सदस्य श्री भीम बहादुर खड्का

प्रतिनिधि, नेपाली काङ्ग्रेस

सदस्य श्री केशवचन्द्र समाल

प्रतिनिधि, राप्रपा

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

सदस्य श्री उपेन्द्रलाल कामी

सदस्य श्री बल बहादुर देउवा

सदस्य श्री गणेश बहादुर श्रेष्ठ

सदस्य श्री सुदन आचार्य

सदस्य श्री प्रवीण पनेर

सदस्य श्री यज्ञ प्रकाश मल्ल

सदस्य श्री दामोदर गौतम

सदस्य श्री तिलक गौतम

सदस्य श्री मोहनलाल के सी

सदस्य श्री मोहन बहादुर के सी

सदस्य श्री प्रकाश उपाध्याय

सदस्य सचिव श्री रविन्द्र बुढा क्षेत्री

सदस्य श्री विमल ठपाध्याय

पृष्ठभूमि:

लुम्बिनी प्रदेशको एक मात्र हिमालि जिल्लाको रुपमा रहेको रुकुम पूर्व जिल्ला नेपालको संविधान निर्माणसँगै कार्यान्वयनको क्रममा २०७४ साल असोज १९ गते तत्काली रुकुम जिल्लालाई विभाजन गरी नेपालको ७७ औं जिल्लाको रुपमा स्थापित भए पश्चात छुट्टै जिल्लाको रुपमा कार्य गर्दै आईरहेको छ । भौगोलिक दृष्टिले अति दुर्गम यातायातको सरल र सहज पहुँच नभएको यस जिल्ला ११६१.७३ वर्ग कि मि (११६१.७३ हेक्टर) क्षेत्रफलमा फैलिएको छ भने संघीयताका

प्रतिनिधि, जसपा

सेनानी, बटुक दल गण, रुकुम पूर्व

प्र ना उ, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुकुम पूर्व

स प्रा ना उ, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, आश्रित गुल्म, रुकुम पूर्व

प्र अ अ, रा अ जि कार्यालय, रुकुम पूर्व

अध्यक्ष, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ

नगर सरकारी संस्था महासंघ, रुकुम पूर्व

इकाई प्रमुख, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, रुकुम पूर्व

मालपोत अधिकृत, मालपोत कार्यालय, रुकुमकोट, रुकुम पूर्व

सभापति, जिल्ला रेडक्रम सोसाइटी, रुकुम पूर्व

कार्यालय प्रमुख, नापी कार्यालय, रुकुमकोट, रुकुम पूर्व

स प्र जि अ, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुकुम पूर्व

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page, including a blue stamp that reads 'संघीय सरकार' (Federal Government).

१. सबै विद्यालयहरूलाई मनसुनको समयमा विपद्बाट बच्न र बचाउनको लागि सक्षम बनाउने र विद्यालयले विद्यार्थीमार्फत सबै घरघरमा मनसुनको समयमा सुरक्षित हुनको लागि प्रचार प्रसार गर्ने ।
१०. मनसुनको समयमा हुन सक्ने सुषुप्त विपद्हरू(जस्तै: सर्पको टोकाइ, चिन्लो बाटोमा लड्ने आदि) विषयमा समेत सबैमा सचेत गराउने ।
११. सबै स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई स्थानीय मनसुन आपतकालीन कार्ययोजना निर्माण गर्न सहजीकरण गर्ने ।

अपेक्षित उपलब्धि:

१. मनसुनको समयमा हुन सक्ने प्रकोपको अवस्थामा प्रभावकारी र यथार्थ सूचना संकलन हुने छ ।
२. मनसूनजन्य प्रकोपको समयमा खोज तथा उद्धारको कार्य शीघ्र र प्रभावकारी भएको हुनेछ ।
३. विपद्को अवस्थामा स्वच्छ खानेपानीको आपूर्ति, उचित सरसफाइ र उपयुक्त स्वास्थ्य र पोषणको समुचित व्यवस्था भएको हुनेछ ।
४. विपद्को समयमा जोखिममा पर्न सक्ने वर्गको सुरक्षाको प्रत्याभूत हुनेछ ।
५. विपद्को समयमा सञ्चारको उपयुक्त प्रबन्ध हुनेछ ।
६. सबै विद्यालयहरू र नागरिकहरू मनसुनको आपतकालीन समयमा सुरक्षित हुन सक्षम हुनेछन् ।
७. स्थानीय मनसुन आपतकालीन कार्ययोजना निर्माण भएको हुनेछ ।
८. मनसुनको समयमा हुनसक्ने सुषुप्त विपद्हरू बाट बच्न नागरिकहरू सक्षम हुनेछन् ।
९. मनसुन आपतकालीन समयमा तत्काल QRT/ITR बाट पीडितको उद्धार हुनेछ ।
१०. मनसुन आपतकालीन समयमा आवश्यक उद्धारका सामग्रीहरूको व्यवस्था हुनेछ ।
११. मनसुन आपतकालीन समयमा जिल्लाका सबै नागरिकहरू सुरक्षित हुने र सुरक्षित राख्नका लागि उपयुक्त प्रबन्ध हुनेछ ।

१. विषयगत क्षेत्र : सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण :

मुख्य जिम्मेवार निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सहयोगी निकायहरू: नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जिल्ला समन्वय समिति, गाउँपालिकाहरू, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलहरू, जिल्लामा सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नागरिक समाज, रेडक्रस सोसाइटी, सक्रिय गै.स.स. ।

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
• समन्वयात्मक बैठक गर्ने	जि.प्रशा.का.को अगुवाईमा सबै सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा ।	आवश्यकतानुसार नियमित रुपमा		सूचना संकलन, विप्लेषण र सम्प्रेषण	जि.प्रशा.का.को अगुवाईमा सबै सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा ।	तत्काल		गरेका कार्यहरूको मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण	जि.प्रशा.का.को अगुवाईमा सबै सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा ।	आवश्यकतानुसार नियमित रुपमा	
• जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी सचेतनामूलक सूचना प्रवाह	जि.प्रशा.का.को अगुवाईमा सबै सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा ।	आवश्यकतानुसार नियमित रुपमा		सूचना संकलन, विप्लेषण र सम्प्रेषण	जि.प्रशा.का.को अगुवाईमा सबै सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा ।	तत्काल		गरेका कार्यहरूको मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण	जि.प्रशा.का.को अगुवाईमा सबै सहयोगी निकायहरूसँगको समन्वयमा ।	आवश्यकतानुसार नियमित रुपमा	

२. विषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार:

मुख्य जिम्मेवार निकाय : नेपाली सेना (बटुक दल गण रुकुम पूर्व)

सहयोगी निकायहरू: सहयोगी निकायहरू: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जिल्ला समन्वय समिति, गाउँपालिकाहरू, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलहरू, जिल्लामा सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नागरिक समाज, रेडक्रस सोसाइटी, सक्रिय गै.स.स. ।

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.

Handwritten signatures and stamps are present at the bottom of the page, including a blue official stamp of the District Prashasan, Rukum (Purw).

सहयोगी निकायहरू : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, डिभिजन वन कार्यालय, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, वन उपभोक्ता महासंघ, गाउँपालिकाहरू, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलहरू, जिल्लामा सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नागरिक समाज सक्रिय गै.स.स.।

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
<ul style="list-style-type: none"> समन्वयात्मक बैठक गर्ने बन्दोबस्तीका लागि तथा आवश्यकता साधन स्रोतको उपलब्ध आँकलन। 	मुख्य जिम्मेवार निकाय तथा सहयोगी निकायहरूले आपसमा समन्वय गरेर	आवश्यकतानुसार नियमित रुपमा		समन्वय तथा बन्दोबस्ती कार्य गर्ने।	जि.स.स.को अगुवाईमा सहयोगी निकायहरूले आपसमा समन्वय गरेर।	तत्काल		गरेका कार्यहरूको मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण	मुख्य जिम्मेवार निकाय तथा सहयोगी निकायहरूले आपसमा समन्वय गरेर	आवश्यकतानुसार	

५. विषयगत क्षेत्र : खाद्यान्न तथा कृषि :

मुख्य जिम्मेवार निकाय : गाउँपालिकाहरू: भूमे, सिस्ने र पृथा उत्तरगंगा

सहयोगी निकायहरू : डिभिजन वन कार्यालय, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, जलस्रोत तथा सिंचाई डिभिजन कार्यालय, एकिकृत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास कार्यालय, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलहरू, जिल्लामा सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रुकुम पूर्व, नागरिक समाज सक्रिय गै.स.स.।

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
<ul style="list-style-type: none"> खाद्यान्न भण्डारण 	गाउँपालिकाको विषय व्यवस्थापन कोष	आवश्यकतानुसार नियमित रुपमा		खाद्यान्न वितरण	गाउँपालिका तथा कार्यालयहरू	तत्काल		कृषि उपज खेती, पुनर्स्थापन	गाउँपालिकाको कृषि शाखा/इकाई	आवश्यकतानुसार	

Handwritten signatures and stamps are present on the right side of the page, including a blue circular stamp at the top right and several handwritten signatures below it.

● पशु औषधी खरिद	गाउँपालिकाको पशु शाखा/इकाई	आवश्यकतानुसार पशु औषधी नियमित रुपमा खरिद/वितरण/उपचार	गाउँपालिकाको पशु शाखा/इकाई/केन्द्र	पशुपालन व्यवसायको पुनर्स्थापना	गाउँपालिकाको पशु शाखा/इकाई	आवश्यकतानुसार
-----------------	----------------------------	--	------------------------------------	--------------------------------	----------------------------	---------------

६. विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई :

मुख्य जिम्मेवार निकाय : गाउँपालिकाहरू : भूमे, सिस्ने र पृथा उत्तरगंगा

सहयोगी निकायहरू : जिल्ला समन्वय समिति, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, जलस्रोत तथा सिंचाई सब डिभिजन विकास कार्यालय, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलहरू, जिल्लाका सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, रुकुम पूर्व, नागरिक समाज, सक्रिय गै.स.स..

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
● औषधी खरिद	गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर		स्वस्वच्छ खानेपानीको आपूर्ति	वडा कार्यालय/उपभोक्ता समिति	तत्काल		भत्केको संरचनाको पुनर्निर्माण	गाउँपालिका/उपभोक्ता समिति	आवश्यकतानुसार	
● खानेपानी सुरक्षा योजना लागू	गाउँपालिकाको पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा	निरन्तर		खानेपानी सुरक्षा योजना कार्यक्रम, अनुगमन र वितरण	वडा कार्यालय/उपभोक्ता समिति	निरन्तर		गरेका कार्यहरूको मूल्याङ्कन तथा पृष्ठपोषण	मुख्य जिम्मेवार निकाय तथा सहयोगी निकायहरूले आपसमा समन्वय गरेर	आवश्यकतानुसार	

७. विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण:

मुख्य जिम्मेवार निकाय : गाउँपालिकाहरू : भूमे, सिस्ने र पृथा उत्तरगंगा

सहयोगी निकायहरू : स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्लामा सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रुकुम पूर्व, नागरिक समाज, सक्रिय गै.स.स..

विपद् पूर्वको अवस्थामा	विपद्को समयमा	विपद् पश्चातको अवस्थामा
------------------------	---------------	-------------------------

Handwritten signatures and stamps are present in the bottom right corner of the page, including a blue official stamp of the Government of Nepal.

क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै. पूर्व क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
• औषधी खरिद पूर्व तयारी	गाउँपालिका	आवश्यकतानुसार निरन्तर	उपचार, उद्धार तथा औषधी वितरण	स्वास्थ्य संस्थाहरु	तत्काल		तथ्याङ्क संकलन पुनर्संस्थापना	स्वास्थ्य संस्थाहरु	तत्काल	
• उद्धार तथा राहत सामग्री खरिद	गाउँपालिका	आवश्यकतानुसार	उद्धार तथा राहत सामग्री वितरण	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय	तत्काल		गरेका कार्यहरुको मुल्याङ्कन तथा पृष्ठपोषण	मुख्य निकाय सहयोगी निकायहरुले आपसमा गरेर	जिम्मेवार तथा समन्वय	आवश्यकतानुसार

८. विषयगत क्षेत्र: संरक्षण :

मुख्य जिम्मेवार निकाय : गाउँपालिकाहरु: भूमे, सिस्ने र पुथा उत्तरांगा

सहयोगी निकायहरु : जिल्ला प्रहरी कार्यालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला बालसञ्जाल, रुकुमकोट उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलहरु, जिल्लामा सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रुकुम पूर्व, नागरिक समाज, सक्रिय गै.स.स..

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
• सूचना संकलन तथा प्रवाह	गाउँपालिकाको स्थानीय आपतकालीन केन्द्र तथा वडा कार्यालयहरु	निरन्तर		उद्धार तथा प्रतिकार्य परिचालन टोली	गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समिति	तत्काल		पुनर्संस्थापना	गाउँपालिका	तत्काल	

Handwritten signatures and a blue official stamp of the Health and Family Welfare Department, Nepal, are present at the bottom of the page.

१. विषयगत क्षेत्र: शिक्षा:

मुख्य जिम्मेवार निकाय: शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई

सहयोगी निकायहरू : गाउँपालिकाहरू, निजी तथा सरकारी विद्यालयहरू, जिल्लाका सक्रिय सञ्चार माध्यम तथा पत्रकारहरू, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रकुम पूर्व, नागरिक समाज, सक्रिय गै.स.स...

विपद् पूर्वको अवस्थामा			विपद्को समयमा			विपद् पश्चातको अवस्थामा					
क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.	क्रियाकलाप	कसले गर्ने	समय	कै.
<ul style="list-style-type: none"> समन्वयात्मक बैठक विपद्को अवस्था नक्साङ्कन सचेतना कार्यक्रम 	सबै सहयोगी निकाय विद्यालय र	आवश्यकतानुसार		सूचना संकलन, सूचना प्रवाह, मनोपरामर्श	शिक्षा विकास समन्वय इकाईको समन्वयमा विद्यालय सहयोगी निकायहरूले	विपद्को समयमा/अवधिभर		पाठ्यपुस्तक, घुम्टी कक्षासञ्चाल, विद्यालय पुस्थापना, मनोपरामर्श	मुख्य जिम्मेवार निकाय र सहयोगी निकायहरूको समन्वयमा।	आवश्यकतानुसार	

